

Intra în vigoare Legea Consumatorului Vulnerabil de Energie

Incepand cu luna noiembrie a acestui an va intra in vigoare Legea nr. 226/2021 privind stabilirea masurilor de protectie pentru consumatorul vulnerabil de energie. Obiectivele acestei legi constau in stabilirea criteriilor de incadrare a familiilor si a persoanelor singure in categoria consumatorilor vulnerabili de energie si reglementarea masurile de protectie sociala pentru acestia in ceea ce priveste accesul la resursele energetice pentru satisfacerea nevoilor esentiale ale gospodariei, in scopul prevenirii si combaterii saraciei.

La nivel european constatam o crestere semnificativa a preturilor la energia electrica, care in contextul crizei economice recente si a performantei energetice slabe a imobilelor a generat un val de saracie energetica, care in prezent **afecteaza aproximativ 54 de milioane de cetateni.**

Responsabilitatea Uniunii Europene de a proteja consumatorii de energie este un obiectiv esential pentru cetatenii sai, potrivit Eurobarometrului special 492 (2019). Sondajul arata ca 89% dintre cetatenii Uniunii Europene sunt de acord ca aceasta trebuie sa asigure accesul la energie la preturi accesibile, constand in preturi competitive pe piata, in special pentru a reduce numarul persoanelor care nu isi pot plati facturile la energie.

Conform studiilor efectuate de catre Comitetul European al Regiunilor, conceptul de „saracie energetica” desemneaza imposibilitatea unei persoane sau a unei gospodarii de acoperire a nevoilor energetice minimale (iluminat, sustinerea facilitatilor de gatit si asigurarea apei calde in locuinta, incalzirea optima a locuintelor si posibilitatea utilizarii mijloacelor de comunicare ce presupun utilizarea de energie).

Referitor la **cauzele saraciei energetice**, printre acestea se numara nivelul scazut al veniturilor cetatenilor, absenta infrastructurii si tehnologiilor necesare, dar si conditiile de viata ce nu asigura o utilizare eficienta a energiei.

In contextul dorintei de a combate saracia energetica, in anul 2019 a fost adoptata **Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European si a din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piata interna de energie electrica si de modificare a Directivei 2012/27/UE**. Prin intermediul acesteia se solicita implicarea tuturor grupurilor de clienti (e.g., industriali, comerciali, casnici) si permiterea acestora sa fructifice in intregime avantajele oferite de agregarea producerii si a furnizarii de energie electrica la nivelul regiunilor mai mari si sa beneficieze de concurenta transfrontaliera.

Mai mult, in cazul clientilor casnici, Directiva impune statelor membre obligatia de a lua masurile necesare pentru protectia acestora, in special in cazul clientilor cu un grad de vulnerabilitate ridicat, interzicand totodata ipoteza debransarii acestor clienti in cazuri critice.

In Romania, la nivel legislativ, ultimele masuri pentru protejarea populatiei din punct de vedere energetic au fost

transpuse prin Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr. 70/2011 privind masurile de protectie sociala in perioada sezonului rece. O prima deficiente a acestui act normativ o reprezinta perioada relativ scurta in care persoanele pot beneficia de protectie sociala in ceea ce priveste acordarea de ajutoare pentru plata facturilor la energie, respectiv de la data de 1 noiembrie a anului curent pana la data de 31 martie a anului urmator.

Asadar, pentru cele 5 luni ale sezonului rece, familiile cu venituri de maximum 750 lei/persoana beneficiaza de ajutoare la incalzirea locuintei cu energie termica furnizata in sistem centralizat, gaze naturale si lemne, carbuni, combustibili petrolieri.

Suplimentar, o alta deficiente o reprezinta cresterea numarului conditiilor restrictive pentru acordarea acestui tip de ajutor. Astfel, daca la inceputul anilor 2000 erau inregistrate drept beneficiari aproximativ 1,5 milioane de familii din Romania, in ultimul sezon rece au fost inregistrate doar aproximativ 250,000 de familii.

Tinand cont de ingerintele impuse la nivel european si de faptul ca Directiva nr. 944/2019 are in vedere o abordare extinsa asupra protectiei sociale, fiind aplicabila si in afara sezonului rece, abordand totodata problematica consumului energiei in afara incalzirii locuintelor, o noutate la nivel national o reprezinta adoptarea Legii nr. 226/2021 privind stabilirea masurilor de protectie pentru consumatorul vulnerabil de energie, ce va abroga de la data intrarii sale in vigoare Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr. 70/2011 privind masurile de protectie sociala in perioada sezonului rece.

Potrivit Legii nr. 226/2021, prin „**consumator vulnerabil de energie**” intelegem persoana singura sau familia care, din motive de sanatate, varsta, venituri insuficiente sau izolare fata de sursele de energie, necesita masuri de protectie sociala si servicii suplimentare pentru a-si asigura cel putin nevoile energetice minimale.

O clasificare importanta prezentata in cadrul acestei legi este concentrata asupra masurilor de protectie sociala pentru consumatorul vulnerabil de energie, acestea fiind financiare sau nonfinanciare.

In primul rand, masurile de protectie sociala financiare sunt:

- a) ajutorul pentru incalzirea locuintei;
- b) ajutorul pentru consumul de energie pentru acoperirea unei parti din consumul energetic al gospodariei pe tot parcursul anului;
- c) ajutoare pentru achizitionarea, in cadrul unei locuinte, de echipamente eficiente din punct de vedere energetic necesare pentru iluminarea, racirea, incalzirea si asigurarea apei calde de consum in locuinta, pentru inlocuirea aparatelor de uz casnic eficiente din punct de vedere energetic, precum si pentru utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun consum de energie;
- d) ajutorul pentru achizitionarea de produse si servicii in vederea cresterii performantei energetice a cladirilor ori pentru conectarea la sursele de energie.

De asemenea, potrivit art. 2 alin. (4) din Legea nr. 226/2021, masurile de protectie sociala financiare vor fi finantate din bugetul de stat, bugetele locale sau din fonduri europene.

In al doilea rand, masurile de protectie sociala nonfinanciare constau in facilitati de acces si conectare la sursele de energie disponibile necesare pentru asigurarea nevoilor energetice minimale, inclusiv interzicerea deconectarii de la sursele de energie pentru toate categoriile de consumatori vulnerabili, precum si consilierea si informarea transparenta si accesibila a populatiei cu privire la sursele de energie, costuri si proceduri de acces la acestea, in conformitate cu prevederile Legii nr. 123/2012 a energiei electrice si a gazelor naturale si ale Ordonantei de

urgenta a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea si functionarea Autoritatii Nationale de Reglementare in Domeniul Energiei.

Ajutoarele pentru incalzirea locuintei vor fi acordate in functie de venitul mediu net lunar pe membru de familie sau al persoanei singure, dupa caz, iar suma aferenta pentru compensarea procentuala se suporta din bugetul de stat, dupa cum urmeaza:

- a) in proportie de 100% din valoarea de referinta, dar nu mai mult decat consumul facturat, in situatia in care venitul mediu net lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este de pana la 200 lei;
- b) in proportie de 90%, in situatia in care venitul mediu net lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 200,1 lei si 320 lei;
- c) in proportie de 80%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 320,1 lei si 440 lei;
- d) in proportie de 70%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 440,1 lei si 560 lei;
- e) in proportie de 60%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 560,1 lei si 680 lei;
- f) in proportie de 50%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 680,1 lei si 920 lei;
- g) in proportie de 40%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 920,1 lei si 1.040 lei;
- h) in proportie de 30%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 1.040,1 lei si 1.160 lei;
- i) in proportie de 20%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie sau al persoanei singure este cuprins intre 1.160,1 lei si 1.280 lei;
- j) in proportie de 10%, in situatia in care venitul net mediu lunar pe membru de familie este cuprins intre 1.280,1 lei si 1.386 lei;
- k) in proportie de 10%, in situatia in care venitul net mediu lunar al persoanei singure este cuprins intre 1.280,1 lei si 2.053 lei.

De asemenea, venitul mediu net lunar pana la care se acorda ajutorul pentru incalzire este de 1.386 lei/persoana, in cazul familiei, si de 2.053 lei, in cazul persoanei singure.

Ajutorul pentru incalzire se acorda pe baza de cerere si declaratie pe propria raspundere privind componenta familiei, veniturile acesteia, bunurile mobile si imobile detinut si sistemul de incalzire utilizat.

Totodata, indiferent de sistemul de incalzire utilizat, cererile si declaratiile pe propria raspundere se depun, individual sau prin asociatiile de proprietari/locatari, la primaria comunei, orasului, municipiului ori, dupa caz, a sectorului municipiului Bucuresti in a carei raza teritoriala se afla locuinta, de regula, **pana la data de 15 octombrie a fiecarui an.**

Stabilirea dreptului la ajutorul pentru incalzire, indiferent de sistemul de incalzire utilizat, se realizeaza prin dispozitie a primarului, care se emite o singura data pentru toata perioada de acordare a ajutorului. Dispozitiile pot fi emise fie individual, fie pentru mai multi beneficiari, caz in care vor fi aduse la cunostinta solicitantilor individual, fiind comunicate pana la data de 15 noiembrie titularilor ajutoarelor pentru incalzire, direct, prin intermediul furnizorilor sau prin asociatiile de proprietari/locatari.

In paralel, Legea nr. 226/2021 reglementeaza si aspectele legate de **suplimentul pentru energie**, acesta fiind alocat lunar familiilor si persoanele singure cu venituri reduse, constand intr-o suma fixa si fiind acordat in functie de sursele de furnizare a energiei utilizate, in cuantum de:

- a) 30 lei/luna pentru consumul de energie electrica;
- b) 10 lei/luna pentru consumul de gaze naturale;
- c) 10 lei/luna pentru consumul de energie termica;
- d) 20 lei/luna pentru consumul de combustibili solizi si/sau petrolieri.

Suplimentul pentru energie se acorda lunar, pe tot parcursul anului, fiind platit furnizorului sau direct titularului. Totodata, acest tip de ajutor poate fi solicitat impreuna cu ajutorul pentru incalzirea locuintei.

In cazul nerespectarii prevederilor legale ale prezentei legi, aceasta instituie o **serie de sanctiuni contraventionale** aplicabile primarului, furnizorilor de energie termica, electrica sau de gaze naturale, si, dupa caz, asociatiilor de proprietari/locatari.

In concluzie, Legea nr. 226/2021 aduce o serie de noutati semnificative in domeniul energiei, reglementand in principal masurile de protectie sociala pentru consumatorul vulnerabil din sistemul energetic in scopul prevenirii si combaterii saraciei energetice, sustinand asadar transpunerea Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piata interna de energie electrica si de modificare a Directivei 2012/27/UE.